

Valtuustoaloite / Joutsan lukion toiminnan turvaaminen

Kunnanhallitus 17.11.2025 § 257

Asian valmistelija(t): talous- ja hallintojohtaja Matias Penttinen

Keskustan ja Kristillisdemokraattien yhteinen valtuustoryhmä sekä joukko muita valtuutettuja ovat jättäneet 3.11.2025 valtuuston kokouksessa valtuustoaloitteen Joutsan lukion toiminnan turvaamisesta.

Esittelijä	Kunnanjohtaja Harri Nissinen
Päätösehdotus	Kunnanhallitus päättää lähettää aloitteen hyvinvointi- ja sivistysjohtaja Mika Sirkkan valmisteltavaksi.
Päätös	Hyväksyttiin päätösehdotuksen mukaisesti.

Kunnanhallitus 30.03.2026
191/00.02.00/2025

Asian valmistelijat: Hyvinvointi- ja sivistysjohtaja Mika Sirkka, Joutsan yhtenäiskoulun ja lukion rehtori Ulpu Silvasti, Joutsan yhtenäiskoulun ja lukion opinto-ohjaaja Sanna Pienmäki

Toimenpiteet lukioaloitteen pohjalta

Syksyllä 2025 jätettiin valtuustoaloite Joutsan lukion toiminnan turvaamisesta (Joutsan kunnanvaltuusto 3.11.2025 §54). Aloitteen tavoitteiksi nostettiin:

Joutsan lukion toiminnan turvaaminen
- yhteistyö Jyväskylän ammattikorkeakoulun luonnonvarateknologian insinöörikoulutuksen kanssa
- toimivien koulukyrtien järjestäminen joutsalaisille lukio-opiskelijoille
- kohtuuhintaisten soluasuntojen tarjoaminen Joutsan ulkopuolelta tuleville lukio-opiskelijoille

Joutsan lukion markkinointiin ja tarjottaviin etuihin liittyen on syksyllä 2025 järjestetty kaksi kokousta koulun henkilöstön sekä hyvinvointi- ja sivistystoimenjohtajan kesken. Näissä tapaamisissa on nostettu esille niitä asioita, joita kehittämällä voidaan nostaa lukion houkuttelevuutta. Samalla on pohdittu niitä seikkoja, jotka vievät valinnan muuhun kuin lukioon.

Ensinnä on nostettava esille, että ammatillisen koulutuksen suosio on kasvanut vuosien mittaan ja yhä suurempi osuus perusopetuksen päättäneistä jatkaa ammatilliseen koulutukseen. Tämä on perheiden ja nuorten oma valinta. Jonkin verran lukioon hakeudutaan myös muualle, mutta tämä osuus ei ole ollut erityisen merkittävä viime vuosina. Perusteet hakeutua muualle saattavat olla mahdollisuus kaksoistutkintoon tai omaan harrastuneisuuteen liittyvät lisämahdollisuudet (urheilu, musiikki).

Joutsan lukion toimintaa turvaa riittävä opiskelijapohja. Pienellä lukiolla on kuitenkin myös muita vahvuuksia. Joutsan lukiossa opiskelijat ja heidän etenemisensä lukio-opinnoissa tunnetaan. Tämä antaa mahdollisuuden tukea ja ohjata heitä isoa lukiota yksilöllisemmin. Aloitteessa esitettyihin ehdotuksiin todetaan:

Yhteistyö Jyväskylän ammattikoulun luonnonvarateknologian koulutuksen kanssa:

Yhteistyötä lukiossa on jo nyt korkeakoulujen kanssa mm. korkeakouluviikoilla. Opinto-ohjaajan näkemyksen mukaan (liitteenä) lukio-opinnot ovat useille opiskelijoille jo riittävän vaativat, ilman mahdollisia lisäopintoja/korkeakoulukursseja. Käsittelyssä todettiin myös, että yksi painotus voi sulkea muita pois. Tämä ei välttämättä lisää lukion houkuttelevuutta. Lisäksi todetaan, että aloitteessa mainitut väyläopinnot eivät koske lukio-opintojen aikaista opiskelua, vaan esimerkiksi jo lukion päättäneiden ja välivuotta pitävien nuorten vaihtoehtoa suorittaa jo osia kyseisistä opinnoista.

Joutsan, Hankasalmen ja Kangasniemen lukioiden kesken on aloitettu kehittämistyö, johon sisältyy mahdollisesti tiiviimpää korkeakoulu yhteistyötä aiemmin toimiviksi todettujen käytäntöjen mukaisesti. Tällaisia aiemmin toteutettuja malleja ovat esimerkiksi mahdollisuus suorittaa yksittäisiä kursseja Jyväskylän yliopiston tietotekniikan opinnoista. Tämä painotus ei koske kaikkia opiskelijoita, vaan perustuu opiskelijan omaan mielenkiintoon ja halukkuuteen.

Kuljetukset:

Syksystä 2026 alkaen kunnan hankkimia kuljetuksia käytetään lukiolaisten kuljetuksiin oman kunnan alueella. Lisäksi olemme varautuneet kuljetuksen järjestämiseen Toivakasta. Tällöin vuoro voi palvella myös muita samasta suunnasta tulevia lukiolaisia. Lukion ja harrastamisen mallin kerhojen yhteisillä kuljetuksilla voidaan yhdistää palvelutarpeita.

Kuljetus on jo olemassa Hartolan suuntaan klo 16. Leivonmäen ja Luhangan suuntaan pääsee klo 15, kuten myös Mieskonmäkeen ja Pynnölään. Näitä olemassa olevia kuljetuksia lukiolaiset voivat käyttää jo nyt. Jatkoyhteydet perusopetuksen reittien jatkona voivat olla aikataulujen puitteissa vaikeita järjestää, mikäli autojen tulee olla seuraavalla tasatunnilla valmiina uudelle reitille. Kuljetusten laajentaminen edellyttää syksyllä 2026 mahdollista lisäbudjettia kuljetuskustannuksiin.

Kohtuuhintaisten soluasuntojen tarjoaminen Joutsan ulkopuolelta tuleville lukio-opiskelijoille:

Joutsan kunnan hallinnoimat vuokra-asunnot ovat tällä hetkellä korkealla käyttöasteella. Vaihtoehtoina asumiselle ovat Joutsassa tällä hetkellä yksityisen markkinan vuokralle tarjoamat asunnot sekä mahdollisesti hyvinvointialueen toimintojen lopetuksesta tyhjenevien kohteiden muuttaminen vuokrakäyttöön. Tällaisia kohteita olisivat esimerkiksi Leivonmäen Huupohovi sekä entisen palvelukeskus Jousen tilat. Jousen osalta kevään 2026 aikana selviää, siirtyykö näihin tiloihin kunnan muita toimintoja. Huupohovissa asuminen ja lukio-opiskelu onnistuu käyttäen Leivonmäeltä Joutsan taajamaan kulkevia koulukyytejä. Huupohovin osalta tilannetta voi muuttaa kiinteistön myyntisuunnitelma. Tilojen vuokraaminen ei ole välttämättä mahdollisen ostajan tiloille suunnittelema käyttötarkoitus.

Yksi vaihtoehto tukea asumista on kunnan myöntämä tuki yksityiseltä markkinalta vuokratun asunnon vuokrakuluihin. Tällaista tukea muutamit kunnat ovat käyttäneet. Joutsan vuokratasoa ajatellen esimerkiksi 200 euron kuukausittainen tuki olisi alle 18 -vuotiaalle opiskelijalle merkittävä. Yli 18 -vuotiaat voivat saada asumisen kustannuksiin Kelan myöntämää asumistukea, jolloin kunnan myöntämä tuki ei enää tule kyseeseen.

Muita toimenpiteitä

Kolmen kunnan, Hankasalmen, Joutsan ja Kangasniemen, yhteistyö lukiokoulutuksessa voi vahvistaa kaikkia osallistuvia lukioita. Kuluva lukuvuoden aikana pidetyissä näiden kolmen oppilaitoksen edustajien tapaamisissa olemme löytäneet mm. seuraavia yhteistyön mahdollisuuksia:

- yhteistyö kansainvälisessä toiminnassa
- opetushenkilöstön yhteistyö
- pienen kurssien järjestäminen yhteistyössä
- osaamisen hyödyntäminen lukiodiplomin suorittamisessa
- verkko-opetuksen järjestäminen
- yhteistoiminnan laajentaminen mm. nuorisovaltuustoihin

Joutsan lukion markkinoinnin tulee olla jatkuvaa ja siihen tulee panostaa sekä henkilöstön että kuntaorganisaation viestinnällä ja positiivisella näkemyksellä. Panostuksia lukiolaisten houkutteluun ja hankintaan tulee tehdä useista syistä. Lukion toiminta ylläpitää opettajien virkarakennetta, mikä takaa kelpoisten opettajien saatavuutta. Lukiolaisista saatava valtionosuus on merkittävä lisäys oppilaitoksen rahoitukseen - jokainen lisäopiskelija vähentää kunnan omarahoitusosuutta lukiokoulutukseen. Samalla nuorilla opiskelijoilla on kunnan elinvoimaa lisäävää vaikutusta. He paitsi käyttävät paikallisia palveluja, myös tuottavat niitä kesä- ja kausityöläisinä ja toimijoina harrastuksissa.

Toimenpide-ehdotukset:

-vuoden 2027 talousarvioon varataan määräraha alle 18 -vuotiaiden opiskelijoiden asumistukea varten. Määrärahan suuruutta on tässä vaiheessa mahdoton arvioida, mutta sen voi arvioida luotettavammin syksyllä talousarvion laadinnan yhteydessä. Rahastovarojen käyttö on yksi mahdollisuus tässä. Varoilla tuetaan niitä lukion opiskelijoita, jotka muuttavat oppilaitoksen läheisyyteen tai kuljetusreitit varten lukio-opiskelun vuoksi.

-lukion kuljetuksia järjestetään käytössä olevalla kalustolla ja mahdollisilla lisäreiteillä. Tarkoitusta varten myönnetään tarvittaessa lisämääräraha, kun kuljetustarve ja reitit selviävät.

-lähikuntien lukioiden yhteistyötä jatketaan ja lukiolle hankitaan etäopetuksessa käytettävät paremmat tekniset ratkaisut talousarviossa vuodelle 2027

-korkeakouluyhteistyötä jatketaan ja syvennetään, mutta painotusta "luonnonvaralukioksi" ei toteuteta

-lukion näkyvyyttä lisätään panostuksella markkinointiin esitteillä ja ilmoituksilla, nimeämällä lukion käytössä oleva koulukeskuksen osa ja asettamalla tämä nimi selkeästi rakennukseen

Esittelijä

Kunnanjohtaja Harri Nissinen

Päätösehdotus

Kunnanhallitus päättää merkitä tiedoksi saaduksi selostuksen toimenpiteistä Joutsan lukion toiminnan turvaamiseksi.

Päätös